ISSN Print: 2394-7500
ISSN Online: 2394-5869
Impact Factor: 5.2
IJAR 2017; 3(1): 449-450
www.allresearchjournal.com
Received: 20-11-2016
Accepted: 21-12-2016

ಬರಗೂರಪ್ಪ
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಡ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ

Correspondence
ಬರಗೂರಪ್ಪ
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಡ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ

ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ ಅವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಜೀವನ

ಬರಗೂರಪ್ಪ

ಖಟಣಡಿಂಜಣಭಿಣುಂಟ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ ಅಂದರೆ ಸಾಕು ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಲೇಖಕ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ದಲಿತೀಯ ಜೀವನದ ಅನುಭವ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಧೋರಣೆ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಬಂಡಾಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜೀವನದ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರದ ಸಾಹಿತಿಗಳು ನಿಂತು ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಸಹಜ ಹಾಗಾಗಿ ದಲಿತ ಲೇಖಕರಾದ ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ತೀವ್ರತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲದು.

ದೇವನೂರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವಾಗ ಇವರ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ “ಹಳ್ಳಿ” ಹಾಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಇವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಇವರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ದಲಿತ ಜನರು ತಮ್ಮ ಶೋಷಣೆಯ ಮೂಲ ಯಾವುದು? ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾರು? ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ರೂಪಗಳೇನು? ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹರಡಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಆಶಯಕ್ಕೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಲಿತರು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದರು. ಅವರ ಪ್ರತೀಕ ಎಂಬತೆ ಮಹದೇವ ಅಂತಹ ಕತೆಗಾರರು ಆರ್ಭಟವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ದಲಿತರ ಜೀವನಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ದೇವನೂರರ ಕತೆಗಳು ‘ದ್ಯಾವನೂರು’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಕತೆಗಳಿವೆ. (ಒಡಳಾಳವನ್ನು ಸಹಸೇರಿಸಿ) ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರವನ್ನು ದೇವನೂರರು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ದೇವನೂರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಕೃಷಿ ಇದು ಪ್ರಾಧಾನತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಬದಲು ‘ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಕೂಲಿ’ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿನ ಗೌಡ/ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಧಣಿಗಳ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತನುವನ್ನು ಸಹ ಆ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂದರೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುವ ದಣಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಎನ್ನುವ ನೈತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಇವರ “ಮಾರಿ ಕೊಂಡವರು” ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೀರನಿಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಗೌಡರ ಒಂದು ಮನೆಯಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಗೌಡನ ಮಗ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ಬೀರನ ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಬೀರನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಸಿ ಅವನು ಮೈ ಮರೆತು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಆಮಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ತನ್ನ ಕಾಮ ತೃಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದರೆ ಗಂಡನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ತೊಡಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪನು ಗೌಡನ ಮಗನಾಗಿದ್ದು ಅವನ ಅಂತಸ್ತು ಒಡೆಯ ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಹೀನವಾದ ಬೀರ ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ ಅವನಿಗಿತ್ತು.

ಇಲ್ಲಿ ಬೀರನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾಗದಂತಹ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಕೂತು ಉಂಡರೂ ಮುಗಿಯದಂಥ ಆಸ್ತೀಲಿ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ಹೆಂಗಿರಬೇಕು? ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಗುಡ್ಲಲ್ಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಕುಡಿದು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ? ವಾರ ಹದಿನೈದು ದಿನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಬುಟ್ಟವನೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ವಸಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಕುವದಣಿ.......

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ತೋಳಲಾಟವನ್ನೂ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೀರನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವನು ಖಂಡಿತ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಕೊತ್ತಿ ಕಣ್ಮುಂಚುಕೊಂಡು ಹಾಲ್ಕುಡಿದ್ರ ಗೊತ್ತಗಲ್ವಂತೆ’!

ಹೆಷ್ಟೆಷ್ಟೆ ಗತಿ ಕಾಣಿಸ್ತಿನಿ ಕಂದ .... ಬೆಳ್ಗಾಗಲಿ ನೀನು ಇಲ್ಲ ಅವನು ಇಲ್ಲ ಬಾವಿಗ ತರದ್ ತರದ್ ಹಾಕ್ತೀನಿ ನನ್ನನ್ನ ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ತಪರ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರಿವಿರಿ! ಈಗ ಏನಾಯ್ತು ತಕ್ಕೋ......... ಬೆಳಗಾಗೋದೆ ಇಲ್ವಾ ? ನಾಳೆ ಅವನು ಬರೋದೆ ಇಲ್ವಾ? ಬಂದೇ ಬರ್ತಾನೆ ಮಿಂಡಗಾತಿ ಮೊಖ ನೋಡಕೆ...... "ಮಚ್ಚು ಮಡಗಿವಿನಿ ತೊಲೆ ಮ್ಯಾಗೆ...... ರೆಡಿಯಾಗೈತೆ" ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಅಸಹನೆ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ತೋಳಲಾಟವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಈ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೇ ಕತೆಗಾರರು ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೇಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಬೀರ ಕುಡಿದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಗಾಬರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೂ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಸ್ತರು ಕಥೆಯ ನಾಯಕ ಒಬ್ಬ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತ. ಇವನು ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಂತೆ "ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಮಠ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೋಗು" ಎಂದು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಬಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲ ಬಡತನದ ಬೇಗುದಿಯಲ್ಲಿ ನಲುಗುತ್ತಿರುವ ತಾಯಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಈಗಾಗಲೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿದ ಗೌಡ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಗೌಡ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳ ಹರಿತದಿಂದಲೇ ನಾಯಕನ ಕೊರಳು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದು. ಅವನಿಗೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕೇ ತೋರದಂತಾಗಿರುವುದು. ಕೆಲಸ ಕಳೆದು ಕೊಂಡ ಈ ಹುಡಗನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದು. ಅವನನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅವನ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಗೌಡ ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ "ಹುಡ್ಗ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತ ಸಾವಿರದವರೆಗೂ ಸಾಲಕೊಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಾಲ್ಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೆಲ್ಸ ಕೊಡಿಸಿದವ ನಾನು ಇವ್ಳೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟರವನು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ತಕ್ಕೋ ನಾ ಹೇಳೋದು ಇಷ್ಟೇ ಅಸ್ಲು ಬಡ್ಡಿ ಜೊತ್ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಟ್ಟಿ ಬಾಗ್ಲು ಮೆಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ಹೇಳು ಇಲ್ಲ. ನೀನೆ ಕಂಡಿದ್ದಿ. ಹೊಲ ಅಂಗೈಯಗ್ಲ ಉಳಿಯಾಕಿಲ್ಲ" ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾಯಕನೋ ಅವ್ವನ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಗೌಡರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತನಗೆ ಈಗ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲೂ ಸಹ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಾಢ್ಯರು ಇಂತಹ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಹೀನರಾದವನ್ನು ತುಳಿಯುವ ರೀತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ತುಣುಕನ್ನು ಕಥೆಗಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲವೆ?

"ಮೂಡಲ ಸೀಮೆಲಿ ಕೊಲೆಗಿಲೆ" ಮುಂತಾಗಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ತನ್ನ ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲಾ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ದಲಿತನಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಕೂಳು ಸಹ ಸಿಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲದೆ ಉಡಿಗೆಗೂ ಅಷ್ಟೆ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆ ಕೊಲೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರು, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ರಂಗಪ್ಪನಂತಹ ಧನಿಕರ ದುಡಿಮೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಇಡೀ ಊರನ್ನೇ ತನ್ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತ ಊರಿನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಹಣದಲೂಟಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಹುವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಗೌಡರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಾಢ್ಯರಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಗೌಡ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಡವನಾದ ಗೌಡ ಬೇರೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವನೇಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಮೂಲತಃ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಬಲನು ದುರ್ಬಲನನ್ನು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

"ಅವನು (ರಂಗಪ್ಪ) ಮಾಡೊ ಉಳುಮೆಯಿಂದ ಗೌಡರ ಹಟ್ಟಿಕಂಬ ನಿಂತಿದೆ ನೋಡಿ ಅಂತ ಊರವರು ಅಂತಾರೆ". ಹಿಗಿದ್ದು ತನ್ನ ದುಡಿಮೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯದ ರಂಗಪ್ಪನು ತನ್ನ ಬದುಕಿಗೆ ಗೌಡರೆ ಆಧಾರ "ಗೌಡರು ಕಣ್ಣು ಬುಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟ ಒಳಗೆ ಜೀವ ಆಡುತ್ತೈತೆ ಅಂತ ಅವ–ಹೀಗೆ ತನ್ನ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಈಡೀ ಊರನ್ನೇ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಗೌಡರಿಗೆ ತಾನು ಶ್ರಮದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ರಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗಲಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವನ ಶ್ರಮದ ಬೆಲೆಯೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಗೌಡತಿಯಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತು ಐಶ್ವರ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಾವೇ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಅಹಂ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಇನ್ನು "ಒಡಲಾಳ" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಾಕವ್ವನ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಊರಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡುವ ಸ್ಥಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದಂತಹ ನಗರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮೀತವಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಸಿವು ಬಡತನ, ಶೋಷಣೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹದೆಗೆಟ್ಟಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ "ಅಮಾಸ" ನಂತಹ ಕಥೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಜೀತಗಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಮರೆತಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವನೂರರ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಬಲರು ದುರ್ಬಲರನ್ನ ಶೋಷಿಸುವುದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಚಂದ್ರಿಕಾ ಪಿ. (ಸಂ)–ಯಾರ ಜಪ್ತಿಗೂ ಸಿಗದ ನವಿಲುಗಳು (2000), ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು
2. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ–ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ (2003),–ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು
3. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಜಿ.ಆರ್.–ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯನೆಲೆ (2001), ವಿಚಾರವಾದಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು
4. ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ–ಸಂಕಥನ (2000), ಅಜಂತಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು
5. ಜವರಯ್ಯೆ. ಮಾ.ನ –ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ (1994), ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಮೈಸೂರು